

ontwaren. De kleur der zoetwaterdieren is beslist eene beschermende.

(Deel III, blz. 192). De zwarte bolletjes op steeltjes van *Sphagnum* waren niet anders dan de zoogenaamde „mosvruchten” m. a. w. de uit de bevruchte eicel ontstane ongeslachtelijke generatie, de spoorvormende plant, de spoordrager, of hoe men hem noemen wil. Deze generatie parasiteert op de eicellen-en-spermatozoiden-vormende plant (wat wij de mosplant noemen) of geslachtelijke generatie. In zooverre heeft u dus gelijk, dat die zwarte bolletjes op steeltjes *parasieten* zijn, maar ze hebben niets te maken met paddestoelen.

(Deel III, blz. 205). *Een vreemd diertje*. Hebt ge het diertje in eene sloot gevonden, tegen waterplanten of op den bodem, of vondt ge het op kleederen, tapijt, gordijn of deken? Ik vermoed het laatste, omdat u niet spreekt van water. Dan was het zeker de larve van de tapijtmot, *Tinea tapezella*, in haar kokertje; de twee roode draden behoorden waarschijnlijk niet tot het lichaam van het diertje, maar waren draden, waarmede deze larve haar kokertje bekleedt of grooter maakt.

(Deel III, blz. 219). *Dubbele veer*. Van een mijner leerlingen kreeg ik een dubbele veer, die niet, zooals de door den heer O. J. de Haart Dz. ingezondene, de beide vlaggen naast elkaar vertoont, maar *achter* elkander.

(Deel III, blz. 230, 2e kolom). Heerlijk! Dat zijn andere woorden, dan het eeuwig aanhitsen tot moord en doodslag van waanwijze schadelijkheidspredikers!

(Deel III, blz. 240). *Mimicry*. Het zich dood houden van insecten, misschien ook van andere dieren, wordt door zeer veel onderzoekers gehouden voor een verlamd zijn

van schrik. Men zou het zich dood houden toch evengoed kunnen rangschikken onder mimicry, en wel een zeer bijzonder soort van mimicry, namelijk het nabootsen van een dood exemplaar van dezelfde soort, soms, zooals bij *Byrrhus pilula* het nabootsen van een levenloos voorwerp; in casu een rond steentje. Maar *Vanessa*-soorten vertoonen wel degelijk mimicry als ze met dichtgeslagen vleugels op den grond zitten of tegen een boomstam. Een leek loopt er langs, zonder iets te zien. Zelfs een kenner verbaast er zich dikwijls over, hoe deze prachtig gekleurde vlinders soms plotseling schijnbaar verdwijnen, en hoe ze 's avonds langs boschranden met moeite op de donkere boomstammen zichtbaar zijn.

(Deel III, blz. 244). *Geconserveerde planten*. Zeer fraai kunnen bloemen, kleine plantjes, of zelfs geheele ruikers geconserveerd worden, terwijl ze hunne vormen en kleuren bewaren. Het is een oud bekend middeltje. Men zet nl. het voorwerp recht op in een blikken of houten kist, vult deze met warm zand, dat men door een zeef langzaam over het voorwerp uitstrooit. Telkens tikt men tegen de kist aan om te maken dat het warme zand vast in elkander „pakt”. Door oefening weet men spoedig hoe warm het zand niet moet zijn, daar te warm zand de kleuren bruin schroeit, en hoe warm het wél moet zijn, daar te koud zand de voorwerpen niet snel genoeg droogt. Bouquetten op die wijze gedroogd, kunnen in goedsluitende stopflesschen met wat naphthaline jaren lang prachtig blijven. Bij deze bewerking worden sommige kleuren lichter andere donkerder.

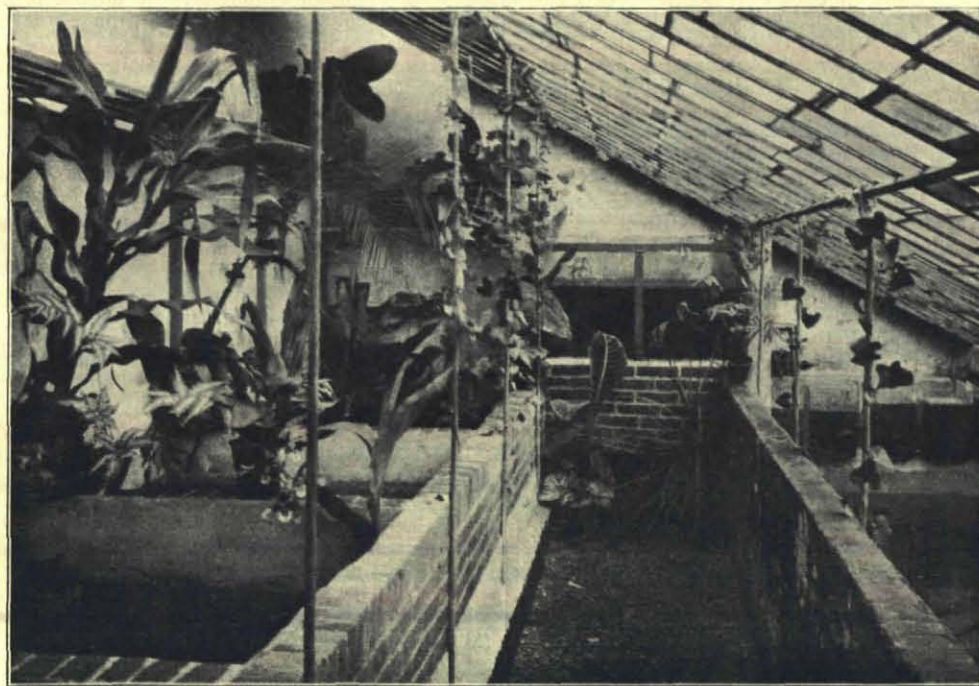
A. C. O.

Een kweekkerij voor Siervisschen in Nederland.

Eindelijk is 't er dan van gekomen. Tot nu toe was er zoo goed als geen gelegenheid om levende naturalia voor het aquarium in ons land te krijgen. Ik herinner mij nog, hoe ik na mijn opstel in *D. L. N.* over Bittervoorns dagelijks

kweeken van siervisschen, eens te komen kijken. Ik dacht eenige aquaria te zien te krijgen, verwarmd, en nog al groot, maar het is werkelijk een inrichting, die kweekkerij te Zwolle; al is het nog maar een klein begin.

Een kijkje in de kweekkerij.

brieven kreeg, om te zeggen waar toch die aardige vischjes te koop waren. En mijn antwoord moest steeds zijn: nergens.

Heel verwonderd was ik dan ook, toen de heer J. Wind te Zwolle mij in Augustus uitnodigde zijn inrichting voor het

Twee rijen diepe en groote gemetselde bakken, aan weerszijden door een lagen muur begrensd en overdekt door een dubbel schuin dak. Daartusschen een voetpad, en aan 't eind tegen over den ingang nog een in den muur op mans-

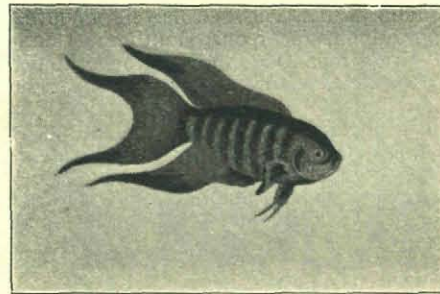
hoogte aangebracht aquarium. Door dat alles loopen onder en boven pijpen ter verwarming met stoom of heet water. Het geheel ziet er van buiten uit als een warme kas. En werkelijk doet de inrichting daartoe waarschijnlijk ook nog dienst, zooals uit de foto blijkt; de hooge temperatuur, de vochtigheid door 't verdampen van 't water uit de bakken zullen stellig voor de ontwikkeling van vele plantensoorten gunstig zijn.

Toen ik de inrichting zag, waren er nog weinig visschen in; en dan nog maar voorn, snoek, baars en dergelijk gewoon goedje. Maar nu is alles in orde, hoor ik. En 't bewijs er voor is wel de prijscourant, die ik dezer dagen ontving. Die bracht meteen nog een verrassing. Want 't blijkt, dat de ondernemer de zaak maar meteen wat ruim gaat opvatten.

Hij levert niet alleen de aquariumvisschen, maar ook allerlei inlandsche en uitheemsche waterplanten, die de noodige zuurstof voor visschen aan 't water afstaan. 't Is een heele lijst, alleen al van de ondergedoken soorten een twintigtal. Dan vischvoer, allerlei gereedschap, ook verwarmings-apparaten; de aquaria zelf ook, merk ik. Tevens terrariumdieren, die in 't voorjaar in 't aquarium kunnen blijven, zooals landsalamanders, vuurpadden e. d.

Natuurlijk kunnen de 22 soorten van exotische siervisschen en 14 inlandsche niet in elk seizoen en ten allen tijde geleverd worden. Alleen die in de aangevraagde en toegezonden prijslijst met inkt geprijsd zijn, zijn op dat tijdstip ter verzending geschikt. De vischjes worden op aquarium-grootte verzonden, dus op vingerlengte of kleiner. Vele soorten worden ook als ze volwassen zijn, nog geen halven pink lang, een enkele maar 2 cM. Wat de prijzen betreft, me dunkt, die zijn niet hoog, als ik ze vergelijk met die op buitenlandsche prijscouranten. Er zijn dure en goed-

koopje, dat spreekt; de nieuwe en zeldzame *Amia calva* uit N. Amerika kost nog f3.50, maar de rest van de exotische varieert tusschen f0.50 en f1.50. Paradijvisch voor voortplanting geschikt (zie *D. L. N.* Deel V, blz. 49 en 139) f3.— per paartje. Van de europeesche vischsoorten zie ik bij den heer Wind alleen de wels of meerval, goud-zeelt en goud-orfen boven f0.25 genoteerd. De landsalamander à 50 ct. Dat is te doen; ook voor niet al te ruime beurzen. Van enkele der visschen heb ik de levenswijze en 't behan-

Macropode of Paradijvisch.

delen in 't aquarium al in *D. L. N.* beschreven. De prijscourant van de kweeking geeft een zeer korte (al te korte, dunkt mij,) wijze van behandeling. Zoo kan men daaruit niet leeren, dat juist vele exotische aquariumvischjes, vooral de N. Amerikaantjes, in onze zomers het beter uithouden, dan de inlandsche, die 't gauw te benauwd krijgen. Het is veel gemakkelijker 's winters te verwarmen, dan 's zomers te verkoelen. Maar ons tijdschrift staat voor den heer Wind en voor de liefhebbers open om te vertellen en te vragen.
E. Hs.

Tot dusverre bekende groeiplaatsen der tot de bijgenoemde familiën behorende planten.

Familie Compositen.

1. Eupatorium.

E. cannabinum L. Aan slooten en op moerassige plaatsen. Vrij algemeen en overal, doch van de Noordzee-eilanden alleen op Texel.

2. Tussilago.

T. Farfara L. Op kleigrond, op vochtige plaatsen, op bouwland, aan dijken en wegen. Algemeen en bijna overal.

3. Petasites.

P. officinalis Mch. Aan slooten en op moerassige plaatsen. Vrij algemeen en bijna overal (niet op de Noordzee-eilanden).
P. albus Gaertn. Alleen bij Amersfoort en Schalkwijk gevonden.

4. Aster.

A. Tripolium L. Aan slootkanten en op moerassige plaatsen op zilte gronden. Algemeen en overal.
A. corymbosus Ait. Bij Doetinchem onder geboomte verwilderd.

A. puniceus L. Aan slooten bij Breda, Brummen, Doorn en de Bilt verwilderd gevonden.

A. brumalis N. E. Langs slooten en tusschen hakhout. Den Bosch, Oudenbosch. Lochem, Apeldoorn, Harderwijk. Verwilderd.

A. novi Belgii L. Aan slooten en tusschen hakhout. Hintham, Middelrode, Berlikum. Harderwijk. Deventer. Verwilderd.

A. salicifolius Scholler. Aan rivier- en slootkanten. Venlo.

Breda. Arnhem, Ruurlo, Apeldoorn. Deventer, Delden. Sondel. Leiden, Scheveningen, Sliedrecht. Verwilderd.

A. parviflorus N. E. Langs rivieroevers. Zuid-Limburg (Maas). Breda (Mark). Nijmegen, Ooische waard (Waal), Wageningen (Rijn).

5. Bellis.

B. perennis L. Op begraasde plaatsen. Zeer algemeen en overal.

6. Stenactis.

S. annua Nees. Op muren en aan rivieroevers vooral. Verwilderd. Nijmegen (Oosterhoutsche bosch, Ooische waard), Heerwaarden, Kuilenburg (Spoel), Beusichem, de Steeg, Harderwijk. Utrecht, Baarn, Zwolle, Kampen, Kampereiland. Haarlem.

7. Erigeron.

E. canadensis L. Op muren, in de duinen, op hooge, droge gronden. In het midden der 17e eeuw uit Noord-Amerika tot ons gekomen. Meersen, Gulpen, Sittard, Beek, Elslo, Valkenburg, Kerkrade, Venlo. Den Bosch, Breda, Oudenbosch, Bergen op Zoom. Nijmegen (Ubbergen, Beek, Berg en Dal), Arnhem, Doorwerth, Wageningen, Zutphen, Groenlo, Borculo, Winterswijk, Apeldoorn, Harderwijk. Utrecht, Zeist, Rhenen, De Bilt, Wijk bij Duurstede, Wijhe, Kampen, Hengelo, Goor, Enter, Diepenheim, Hardenberg, Meppel, Rottum, Leeuwarden, Schiermonnikoog, Heilo, Alkmaar, Beverwijk, Velzen, Overveen, Haarlem, Amsterdam, Naarden, Hilversum, Bussum, Vogelenzang, Leiden, Katwijk, Wassenaar, Scheveningen, Waalsdorp, den Haag,